

اخبار و یادداشت‌ها

گزارش یک تلگرام

خدیجه ندایی اصل *

داستان خیلی ساده شروع شد، یکی از همکاران برای ایجاد شبکه‌ای که متخصصین آنالیز عددی بتوانند با یکدیگر ارتباط علمی داشته باشند، اقدام به ایجاد گروهی در شبکه اجتماعی تلگرام موسوم به گروه استادان آنالیز عددی کرد. در گام اول این گروه در تلاش بود تا آنجا که ممکن است عضوگیری کند که با همراهی همکاران چنین امری میسر شد و افراد از دانشگاه‌های مختلف همکاران خود را به گروه اضافه کردند. در بعضی موارد همکاران توسط استاد راهنمای دوره دکتری خود به این گروه اضافه می‌شدند. به هر حال روند عضوگیری گروه خیلی سریع کامل شد، به طوری که هم اکنون تعداد اعضای گروه بیش از یکصد نفر از استادان جوان، میان سال و بعضاً پیشکسوت آنالیز عددی در دانشگاه‌های دور و نزدیک و مناطق مختلف ایران و جهان است. گروه در ابتدا فعالیت خود را با تدوین اساسنامه‌ای جهت روشنگری بیشتر شروع نمود تا گام‌های پایداری برداشته و بتواند هدف‌های بلندمدت برای کار خود مشخص کند، هر چند اساسنامه اولیه‌ای تنظیم، لیکن هنوز اهداف بلندمدت روی کاغذ نیامده است.

تصویر تلگرام استادان آنالیز عددی

در شب‌های تابستان ۱۳۹۴، با توجه به فرصتی که بسیاری از همکاران داشتند، موارد بسیاری حول آنالیز عددی و چالش‌ها و آینده پیش‌روی این علم، بحث و نظرات بسیاری مطرح شد و بعضاً نظراتی که همکاران ارائه می‌دادند نشان از دید عمیق آنان و آگاهی و اطلاعات ایشان از وضعیت و موقعیت این علم در کشور داشت. به علاوه «نقشه راه» که توسط این بزرگواران ترسیم می‌شد نوید از یک حرکت به سوی «حالت پایدار» می‌داد. از دغدغه‌هایی که در طول این مدت مطرح شد، می‌توان به «نقد فعالیت‌های پژوهشی در گرایش آنالیز عددی»، جایگاه فعلی آنالیز عددی در بین گرایش‌های مختلف ریاضی و راهکارهای ارتقاء آن، راه‌های ایجاد انگیزه و علاقه به دانش آنالیز عددی در دانشجویان رشته

پایین‌ترین نمره کلاس، میانگین نمرات کلاس. در این صورت وزن یا جایگاه نمره دانش آموز یا دانشجو نسبت به سایر همکلاسی‌هایش در آن درس مشخص می‌شود و مثلاً نمره ۱۷ که به صورت عرفی نمره خوبی است، ممکن است در قیاس با سایر نمرات، که تعداد زیادی در آن‌ها نمرات ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ وجود دارد، دیگر نمره خوبی تلقی نشود و لذا وقتی با نمرات سایر محصلین آن درس مقایسه شود بهتر می‌توان در مورد ارزش و جایگاه این نمره قضاوت کرد.

۲۰. برای مدرسان مدرسه و دانشگاه هم پیشنهاد می‌کنم که چنین کارنامه‌ای تدوین شود، یعنی برای هر درسی که توسط مدرس مربوطه تدریس شده است، تعداد محصلین آن درس، بالاترین و پایین‌ترین نمره و میانگین نمرات آن درس درج گردد. به این طریق می‌توان سطح نمرات یک مدرس را در طی چند سال تحصیلی مورد تجزیه و تحلیل قرار داد تا مشخص شود که کدام مدرسین مشمول پدیده نمره‌دهی هستند و کدام‌ها نیستند. گرچه این امر به تنهایی مشکل‌گشای این چالش بزرگ نخواهد بود، ولی شاید درصدی مؤثر واقع شود.

در پایان این بحث چالش برانگیز، فرض کنیم که ما و مسئولین ذیربط، بنا به ملاحظاتی، نمی‌توانیم مانع ورود داوطلبان ضعیف و بی‌انگیزه به رشته‌های علوم ریاضی شویم، به خصوص وقتی این همه صندلی خالی در مؤسسات آموزشی ما وجود دارد! حال این سؤال مطرح می‌شود که:

چرا باید به این گونه دانش‌آموزان یا دانشجویان در مقاطع مختلف تحصیلی ارفاق کرد؟ چه کسی ما را مجبور می‌کند و چه نیاز مبرمی به این گونه فارغ‌التحصیلان در سطح کشور وجود دارد که با وجود همه ضعف‌هایی که دارند، باید به هر طریقی که شده، به این‌ها نمره داد تا موفق به اخذ مدرک شوند، آن هم با معدل‌های بالا؟؟؟!

* دانشگاه خوارزمی

بیست و پنجمین سمینار جبر ایران در ۲۹ - ۳۰ تیرماه ۱۳۹۵ در دانشگاه حکیم سبزواری شهر سبزوار برگزار می‌گردد. برای آگاهی بیشتر نشانی زیر را ببینید:

<http://cnf.hsu.ac.ir/ias25/fa/>

کاربردی در مقطع کارشناسی ارشد، این سؤال را مطرح می‌کند که با توجه به وجود چنین ایده‌های بکر و سازنده از جای جای ایران عزیز، چرا برای انجام چنین تغییراتی نظرخواهی به صورت سراسری انجام نمی‌شود تا به سمت یک برنامه جامع که تا حدودی - و نه صد در صد - خواسته همکاران را برآورده سازد، حرکت کنیم.

در حال حاضر ارتباط برقرار کردن با افراد متخصص در اقصی نقاط جهان کار سختی نیست، می‌توان با راه‌اندازی یک شبکه ارتباطی با همکاران در دانشگاه‌های سراسر کشور از بجنورد و زاهدان گرفته تا تبریز و سنندج و حتی ریاضی دانان ایرانی خارج از کشور در تماس بود و در امور مهم از آنان نیز نظرخواهی نمود که با توجه به مشارکتی که در این گروه شاهد بودیم، قطعاً این عزیزان نیز از همه‌گونه همکاری دریغ نخواهند کرد.

حال با وجود چنین امکانات و تغییر تکنولوژی‌های ارتباطی در عصر فناوری اطلاعات، چرا ما با روش‌های سنتی دو یا سه دهه پیش تصمیم‌گیری می‌کنیم؟ چرا چنین پتانسیلی از نیروهای جوان کشور را نادیده می‌گیریم؟ چرا چنین ایده‌های بکر و سازنده را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت نمی‌دهیم؟

یکی از همکاران پیشکسوت فرمودند امکان تهیه سرفصلی که مورد قبول «همه» واقع شود وجود ندارد. بیاییم یک بار در این جامعه کوچک متخصصین آنالیز عددی، تمرین دموکراسی کنیم و بخش حداکثری از «همه»، را در این تصمیم‌گیری دخالت دهیم و بعد نتیجه را ببینیم. قطعاً تصمیم‌گیری بر مبنای نظر جمعی ما را به مسیرهای روشن‌تری رهنمون خواهد کرد.

* دانشگاه تحصیلات تکمیلی زنجان

★ ★ ★

تغییر نحوه رتبه‌بندی تیمی در مسابقه ریاضی دانشجویی

بنا بر مصوبه شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران، نحوه رتبه‌بندی تیمی شرکت کنندگان در مسابقه به این صورت تغییر یافت: اگر نمره کل هر یک از پنج نفر شرکت کننده یک تیم به ترتیب صعودی $x_1 \geq x_2 \geq x_3 \geq x_4 \geq x_5$ در نظر گرفته شود آنگاه جایگاه هر تیم در بین سایر تیم‌ها، بر مبنای عدد زیر تعیین خواهد شد:

$$x_1 + x_2 + x_3 + \frac{x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5}{5}$$

ریاضی، لزوم استفاده از فرصت‌های مطالعاتی برای دانشجویان دکتری و کلاس ایده‌آل و نحوه تدریس در این کلاس اشاره کرد که همکاران در این باره به بحث و تبادل نظر پرداخته و هر بحث توسط یکی از اعضای گروه مدیریت می‌شد که گاهی گفتگوها از موضوع خارج نشود و تلاش بر این بود که هر بحثی که با موضوع مشخصی پایان می‌پذیرد دارای نتیجه مکتوب باشد تا کسانی که بعداً پست‌ها را می‌خوانند در جمع‌بندی و نتیجه‌گیری دچار مشکل نشوند.

در این شب‌نشینی‌ها و گپ و گفت‌ها، صحبت‌های بسیاری بین برخی استادان پیش می‌آمد و گاهی نقد بود و گاهی تعریف و تمجید. بیان تجربیات، گزارش شرکت در کنفرانس‌های بین‌المللی و نیز برخی تجربیات همکاران در خارج از کشور از جمله موارد مورد بحث بود. بعضاً بحث‌ها چنان پیش می‌رفت که ما را به نقطه ناامیدی محض می‌رساند و در این بین همکاری از دانشگاهی که شاید شناخته شده نبود ایده‌ای می‌داد، ایده‌ای بکر و ناب، از جنس آگاهی و دانش. جاری شدن فکر و نظرات در این گروه نشان‌گر این بود که امیدها برای یافتن مسیری «پایدار» ساری است.

درس دیگر این شب‌نشینی‌ها مشق «نقدشدن و نقدکردن» بود، برای این که یاد بگیریم ما می‌توانیم دوست و همکار بسیار خوب برای یکدیگر باشیم و در عین حال برای بهتر شدن، یکدیگر را نقد کنیم و بدانیم فرق هست بین «نقد و تخریب». علاوه بر این، در این گروه در جهت افزایش کیفی روند آموزش آنالیز عددی در دوره کارشناسی با همکاری اعضا برای برخی از دروس از جمله دو درس «مبانی آنالیز عددی» و «جبرخطی عددی»، سرفصل‌هایی پیشنهاد و به اشتراک عمومی گذارده شد که به گواه بسیاری از همکاران، منبعی جامع و به روز و مطابق با استانداردهای شناخته شده جهانی است و تصمیم بر این است که این کار برای سایر دروس اصلی مرتبط با حوزه آنالیز عددی در مقاطع مختلف تحصیلی نیز انجام گیرد.

در شهریورماه ۱۳۹۴، نسخه‌ای از تغییرات پیشنهادی دروس کارشناسی ارشد ریاضی کاربردی در شاخه آنالیز عددی که توسط کمیته بازنگری دروس علوم پایه در وزارت علوم تهیه شده بود در گروه به اشتراک گذارده شد. پس از بیان نظرات و دیدگاه‌های مختلف، مقرر شد بازنگری روی این برنامه شروع و در طول چندین شب به بحث گذاشته شود که سرانجام با تلاش دوستان، پیشنهادیه‌ای با موافقت اکثریت اعضا آماده و به کمیته مربوطه در وزارت علوم و نیز برخی استادان پیشکسوت ارسال گردید. تدوین و بازنگری سرفصل هر درس به تیمی از متخصصین مربوطه که هر یک در گوشه‌ای از کشور مشغول تدریس و پژوهش هستند، واگذار شد.

اعضای گروه امیدوارند که کمیته مذکور حاصل زحمات آنان را به اجر نهاده و نظر آنان را صرفاً به عنوان نظرات تکمیلی و اصلاحی و به امید افزایش کیفی برنامه در تصمیم‌گیری‌های خود لحاظ کنند. ایده‌ها و نظرات مطرح شده توسط همکاران در گروه و برنامه ارائه شده توسط کمیته محترم بازنگری دروس رشته ریاضی